

Наталія Костишин

викладач

Чортківський інститут

підприємництва і бізнесу ТНЕУ,

м. Чортків

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Ефективність виробництва підприємств цукрової промисловості проявляється через призму комплексних економічно-фінансових показників, які в узагальненому вигляді відображають результат діяльності суб'єкта господарювання, надають можливість обґрунтувати управлінські рішення, спрогнозувати майбутній потенціал його економічного розвитку. Основним економічним чинником, який в значній мірі визначає прибутковість та рентабельність виробництва є фінансовий результат підприємства, значення якого за сучасного складного економічного стану цукрової галузі та країни в цілому, важко переоцінити.

Економічна нестабільність сьогодення в Україні зумовлена макроекономічними та політичними проблемами серед яких, як зазначають більшість економістів, – непослідовність проведених реформ, часті зміни економічного курсу та уряду. Падіння купівельної спроможності населення через підвищення індексу споживчих цін та зменшення реального наявного доходу сприяють розвитку в країні пауретизму – знедолення широких верств населення разом з плутократією – розкошуванням заможних [1].

Однак неможна нехтувати й вплив ряду мікроекономічних чинників на хиткий фінансовий стан економіки держави, а особливо виробничої сфери. Особливо це стосується цукрової промисловості, сучасний стан якої значною мірою є наслідком низького рівня загальних показників ефективності (прибутковості і рентабельності) та збитковості деяких підприємств (рис.1).

Рис. 1. Рентабельність виробництва цукрових буряків та цукру в середньому по Україні [1, с.102]

Як свідчать дані Національної асоціації цукровиків України „Укрцукор” за останнє десятиліття дохідність цукрової галузі коливається то у сторону збільшення, то у сторону зменшення. За 2008-2010рр. показник рентабельності виробництва цукру поволі почав зростати від -2% у 2008 р. до 2,7% у 2010р. Проте залишається лише у планах досягнення його рівня хоча б 2005 року у 7%.

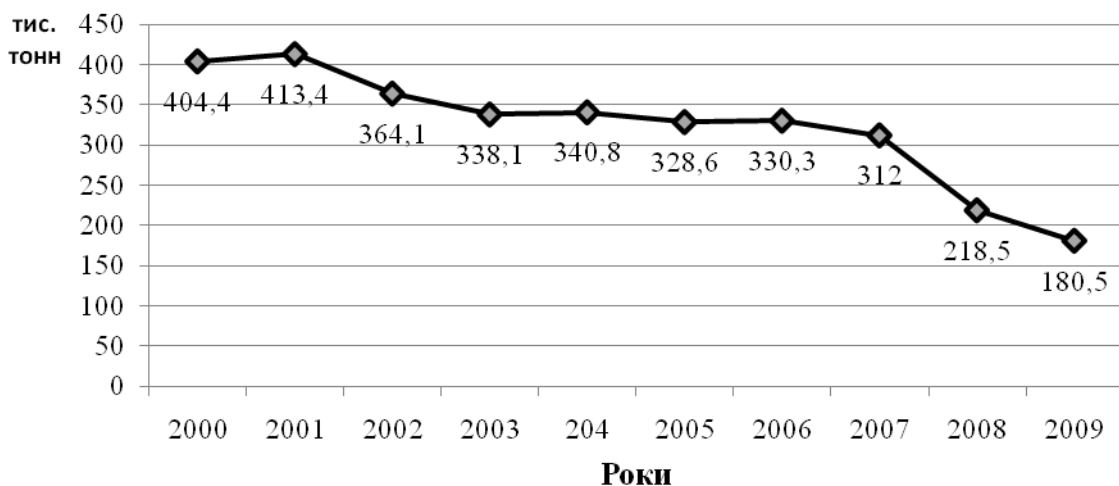
Загальновідомо, що на величину виробничої рентабельності впливають три фактори:

- приріст прибутку в результаті збільшення обсягів виробництва, підвищення питомої ваги виробів з більш високою рентабельністю, зниження собівартості продукції, зростання оптових цін при підвищенні якості продукції;
- рівень використання основного капіталу;
- покращення використання оборотних коштів [2, с.173].

На наявний стан фінансової нестабільності цукрової галузі впливає перш за все старіння основних фондів, висока собівартість виробництва, а особливо залежність підготовки сировини від природних кліматичних умов, які за останні роки супроводжуються то довготривалими посухами здебільшого на східній та південній території країни, то затяжними дощами – у західній.

Привертає увагу факт великого розриву між рентабельністю виробництва цукрових буряків, яка в 2009р. досягла рекордного рівня 35%, а в 2010р. – 25,5%, та дуже низьких значень цього показника щодо виробництва цукру за цей період. Вплив на такі відмінності має погана якість сировини – цукрового буряка-сирцю. Збільшення використання аграріями іноземного модифікованого насіння для посіви буряка за цей період до 70 % звичайно підвищила його урожайність до 2,31 т з гектара площі у 2009р. та 2,70 т/га у 2010р. та разом з тим це сприяло значній втраті сировини в наслідок непридатності її для довготривалого зберігання.

Ще одним фактором є значний спад потужності вітчизняних заводів (рис. 2).

Рис. 2. Задіяна потужність цукрових заводів України

Незважаючи на слабкі результати діяльності підприємств галузі, попит на цукор в країні майже задовольняється, а тому, на наш погляд, підприємствам необхідно шукати шляхи покращення конкурентоспроможності та якості вітчизняної продукції, оновлення основних фондів, зниження собівартості виробництва.

Враховуючи той факт, що діяльність галузі контролюється державою, то доцільно провести наступні заходи для покращення прибутковості та фінансової стабільності цукрових підприємств:

–проводити практику кредитування цукрових заводів для поповнення обігових коштів на фінансування витрат по закупівлі цукрових буряків, насіння, добрив, пального та матеріальних ресурсів на підготовку цукрових заводів;

–запровадити державну підтримку розробки виробничих технологій та проведення експериментальних досліджень біологічних видів палива з цукровмісних продуктів на технічній базі цукрових заводів;

–захистити внутрішній ринок від небажаного надходження цукру білого, виробленого із цукру-сирцю з тростини, цукровмісних продуктів та хімічних цукрозамінників;

–вживати дієвих заходів щодо просування вітчизняного цукру на зовнішні ринки та запровадити механізм стимулювання експорту.

Список використаних джерел:

1. Попов М. Польный словарь иностранных слов, вошедших в употребление в русском языке / М. Попов. – М., 1907. – 782с.

2. Ярчук М. М. Аналітична інформація про підсумки роботи національної асоціації цукровиків України в 2010 році / М. М. Ярчук : [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

3. Генеза ринкової економіки: терміни, поняття, персоналії / В. С. Іфтемічук, В. А. Григорьєва, М. І. Маниліч, Г. Д. Шутак. – К. : „Магнолія плюс”, 2004. – 688с.